

Працівники, які мають перевагу в залишенні на роботі при скороченні

Категорія	Підстава
Сімейні — за наявності двох і більше утриманців*	п. 1 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Особи, в сім'ї яких немає інших працівників з самостійним заробітком**	п. 2 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Працівники з тривалим безперервним стажем роботи в організації	п. 3 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Працівники, які навчаються у вищих і середніх спеціальних навчальних закладах без відриву від виробництва	п. 4 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Учасники бойових дій, постраждалі учасники Революції Гідності, особи з інвалідністю внаслідок війни та особи, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 № 3551-ХІІ , а також особи, реабілітовані відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917—1991 років», із числа тих, яких було піддано репресіям у формі (формах) позбавлення волі (ув'язнення) або обмеження волі чи примусового безпідставного поміщення здорової людини до психіатричного закладу за рішенням позасудового або іншого репресивного органу	п. 5 ч. 2 ст. 42 КЗпП

Категорія	Підстава
Автори винаходів, корисних моделей, промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій***	п. 6 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Працівники, які дістали в цій організації трудове каліцтво або професійне захворювання	п. 7 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Особи з числа депортованих з України — протягом п'яти років з часу повернення на постійне місце проживання до України	п. 8 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Працівники з числа колишніх військовослужбовців строкової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу та особи, які проходили альтернативну (невійськову) службу, — протягом двох років з дня звільнення їх зі служби	п. 9 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Працівники, яким залишилося менше 3 років до настання пенсійного віку, при досягненні якого особа має право на отримання пенсійних виплат	п. 10 ч. 2 ст. 42 КЗпП
Члени сімей військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу	п. 1 ст. 18 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 № 2011-XII
Працівники, віднесені до категорій 1 і 2 громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, які	п. 7 ч. 1 ст. 20; п. 1 ч. 1 ст. 21; п. 1 ч. 1 ст. 22 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян,

Категорія	Підстава
належать до категорії 3	які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-XII
Особи, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, а саме Герої Соціалістичної Праці, Герої України та повні кавалери ордена Трудової Слави	п. 20 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 № 3721-XII
Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, зокрема Герої Радянського Союзу, повні кавалери ордена Слави, особи, нагороджені чотирма і більше медалями «За відвагу», а також Герої Соціалістичної Праці, удостоєні цього звання за працю в період Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років	п. 20 ст. 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 № 3551-XII
Діти війни	ст. 5 Закону України «Про соціальний захист дітей війни» від 18.11.2004 № 2195-IV
Ветерани військової служби, ветерани органів внутрішніх справ, ветерани Національної поліції, ветерани податкової міліції, ветерани державної пожежної охорони, ветерани Державної кримінально-виконавчої служби України, ветерани служби цивільного захисту, ветерани Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, — якщо це перша робота після звільнення з військової служби	п. 15 ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист» від 24.03.1998 № 203/98-ВР

* Утриманнями в контексті статті 42 КЗпП вважають осіб, для яких заробіток працівника є основним джерелом існування, незважаючи на те, чи мають вони право за законом на одержання утримання від працівника.

Вища Школа Кадровика

school.kadrovik01.com.ua

** Якщо один із членів сім'ї займається підприємницькою діяльністю, надання переваг працівнику щодо залишення на роботі суперечить суті статті 42 КЗпП, оскільки інший член сім'ї самостійно забезпечує себе роботою та отримує дохід.

*** Виходячи з конструкції правової норми, не має значення час створення, факт використання перелічених об'єктів промислової власності на підприємстві або отримання працівником винагороди за їх використання.